

HETMARKEMODEL

samen voor waardevolle landbouw

Het Markemodel staat voor:

Regionale, horizontale netwerksturing op milieukwaliteitsdoelen door het belonen en waarderen van geborgde prestaties van individuele boeren.

Achtergrond

Het ontstaan van Het Markemodel

Vruktbare Kringloop Achterhoek en Liemers (VKA) is een boerenvereniging voor kringlooplandbouw met ruim 300 boerenleden die al 8 jaar aan kringlooplandbouw werken.

Voor de succesvolle doorontwikkeling van kringlooplandbouw hebben de boeren drie wensen:

- 1) *we willen beloond en gewaardeerd worden voor onze inspanningen op het gebied van kringlooplandbouw*
- 2) *we willen dat de overheid ophoudt met ons in detail voor te schrijven hoe wij moeten boeren*
- 3) *we willen vanuit de praktijk invloed hebben op het beleid dat de overheid voor ons bedenkt*

Op deze drie wensen is 'Het Markemodel' gebaseerd.

Dit Markemodel is in 2019/2020 uitgewerkt in opdracht van het ministerie van LNV als een van de GLB-pilots ten behoeve van nieuw te ontwikkelen bouwstenen voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.

De ontwikkeling van Het Markemodel is een samenwerkingsproject van: VKA, het agrarisch collectief VALA (Vereniging Achterhoek's Landschap), FrieslandCampina, RabobankNL, Waterschap Rijn en IJssel en provincie Gelderland.

Daarnaast wordt nauw samengewerkt met het project **Land van Waarde** in Salland (Ov.). Een aantal in Land van Waarde geleerde lessen zijn benut voor de ontwikkeling van Het Markemodel.

Een projectplan voor praktijkpilots met Het Markemodel in de Achterhoek is door de partners ingediend bij het ministerie van LNV. Besluitvorming wordt medio juli '21 verwacht.

Waarom een nieuw sturingsmodel?

Het huidige sturingsmodel voor duurzame landbouw:

- Is onvoldoende in staat gebleken om gestelde milieudoelen te realiseren.
- Is dermate gedetailleerd en complex dat vrijwel niemand het geheel en de samenhang overziet
- Is kostbaar en slecht handhaafbaar
- Verliest in snel tempo draagvlak in de samenleving, de politiek en onder boeren

Het Markemodel

Het Markemodel wil antwoord geven op het huidige systeemfalen en beoogt de volgende omslag:

- Van gefragmenteerde naar **integrale sturing** op het geheel aan samenhangende milieukwaliteitsdoelendoelen (water, klimaat, biodiversiteit, landschap, stikstof, fosfaat etc.)
- Van een veelheid aan separate sturingslijnen naar **eenduidige netwerksturing**.
- Van top-down-sturing naar **horizontale sturing**. Er vindt een besluitvormende dialoog plaats tussen het netwerk van 'stuurders' en de 'gestuurden' (de boeren). Deze dialoog borgt draagvlak en effectiviteit.
- Van landelijke sturing en controle naar **sturing en controle op regioniveau**.
- Van generieke sturing naar **regio- en bedrijfsspecifieke sturing**.
- Van sturing op middelen en voorschriften naar sturing op **milieukwaliteitsdoelen**.
- Van ge- en verbieden naar **belonen, waarderen en faciliteren**.
- Van een landelijke uitvoeringsorganisatie naar een **regionale uitvoeringsorganisatie**, voortbouwend op het huidige, succesvolle ANLB en het stelsel van regionale collectieven.
- Van primaire focus op controle en handhaving naar focus op **leren en ontwikkelen**.
- Van systeemgestuurd naar **waardengestuurd**; van louter rationeel naar ook **relationeel**.

Voor nadere info:

- Animatie Het Markemodel (4 min.): [Animatie Het Markemodel](#)
- Webinar, belonen in Het Markemodel: [Webinar Het Markemodel](#)

Carel de Vries

Projectleider pilot Markemodel namens VALA en VKA

Tel. 0653578896

Email: carel@devriesprojectregie.nl